

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про забезпечення зміцнення національної безпеки у сфері свободи совісті та діяльності релігійних організацій

Цей закон визначає особливості діяльності іноземних релігійних організацій на території України з метою запобігання загрозам національній безпеці України та забезпечення порядку, зокрема, в сфері свободи совісті та діяльності релігійних організацій, а також особливості найменування православних релігійних організацій з урахуванням Патріаршого та Синодального Томосу.

Відповідно до Томосу, в Україні постає автокефальна Православна Церква. Відповідно до рішення Об'єднаного Собору 15 грудня 2018 року, вона отримала назву Українська Православна Церква (Православна Церква України).

Томос було вручено 6 січня 2019 року цій Церкві, а також Українській державі.

Відповідно до наданого Патріаршого та Синодального Томосу, ця Церква – усі православні митрополії, архієпископії, єпископії, монастирі, парафії та всі церковні установи - має статус автокефальної, є частиною Вселенського Православ'я і занесена до Диптиху Православних Автокефальних Церков і проголошена в межах міжнародно визнаних державних кордонів України.

Стаття 1. Православна Церква України

1. Православна Церква України складається з релігійних організацій, які мають юридичний статус відповідно до положень Конституції та законів України, співпрацює з державними органами в межах державного та канонічного церковного законодавства щодо служіння церковній єдності, захисту релігійної свободи, а також інших питань, що становлять спільний інтерес.

Стаття 2. Особливості найменування релігійних організацій

1. Релігійна організація, в тому числі релігійна громада, використовує в своїй назві (як повній так і скороченій), найменуванні слово «православний»

або «православна» у відповідних відмінках виключно у випадку, якщо ця релігійна організація у канонічних та організаційних питаннях підлегла Православній Церкві України.

Про підлеглість релігійної організації у канонічних та організаційних питаннях Православній Церкві України зазначається в статуті такої релігійної організації.

2. За рішенням керівного органу Православної Церкви України, слово «православний» або «православна» у відповідних відмінках може використовуватись іншими релігійними організаціями.

3. Установи релігійної організації, будь-які інші юридичні особи можуть використовувати в своєму найменуванні юридичної особи слово «православний» або «православна» у відповідних відмінках виключно у випадку, якщо:

а) учасником юридичної особи (установи релігійної організації) є релігійна організація, у канонічних та організаційних питаннях підлегла Православній Церкві України,

б) юридична особа отримала дозвіл на використання відповідного слова в назві відповідно до правил, встановлених цією статтею Закону.

4. Релігійні організації, інші юридичні особи, назви, найменування яких не відповідають вимогам цього Закону, не можуть бути орендарями державного або комунального майна або використовувати державне або комунальне майно на будь-якому іншому правовому титулі.

Договори, укладені всупереч цієї норми, є нікчемними.

Стаття 3. Організаційні засади функціонування іноземних релігійних організацій

1. Іноземні релігійні організації можуть здійснювати діяльність в Україні за умови, що їх діяльність не шкодить національній і громадській безпеці, охороні публічного порядку, здоров'я чи моралі, правам і свободам інших осіб.

2. Діяльність іноземних релігійних організацій, які прямо або опосередковано, в тому числі через публічні виступи керівників, підтримують збройну агресію проти України, заборонена на території України.

3. Іноземні релігійні організації, діяльність яких заборонена відповідно до цієї статті, визначаються цим законом. У разі якщо діяльність іноземних релігійних організацій відповідає критеріям, визначенням в частині другій цієї статті закону, про що стало відомо після набрання чинності цим законом, заборона діяльності такої іноземної релігійної організації здійснюється шляхом внесення змін до частини першої статті 4 цього закону.

Скасування заборони діяльності іноземних релігійних організацій, запровадженої цим законом, здійснюється шляхом внесення змін до цього закону.

Стаття 4. Іноземні релігійні організації, діяльність яких заборонена на території України

1. Діяльність Російської православної церкви, релігійних організацій (об'єднання), які безпосередньо або як складові частини іншої релігійної організації (об'єднання) входять до структури (є частиною) Російської православної церкви, а також релігійних центрів (управління), які входять до складу чи визнають (декларують) у будь-якій формі підлеглість у канонічних, організаційних, інших питаннях Російській православної церкві на території України заборонена.

2. До іноземних релігійних організацій, діяльність яких заборонена на території України Рада національної безпеки і оборони України застосовує обмежувальні заходи (санкції) відповідно до закону.

Виконання обмежувальних заходів здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про санкції» та нормативними актами, прийнятими на виконання вказаного Закону.

3. З моменту заборони діяльності іноземної релігійної організації (набрання чинності відповідним законом):

діяльність забороненої іноземної релігійної організації на території України є припиненою з наслідками, встановленими Законом України «Про свободу совісті та релігійні організації»;

забороняється будь-яка діяльність юридичних осіб, власником, учасником або акціонером яких є заборонена іноземна релігійна організація;

всі правочини пов'язані з використанням майна (оренди, найму, лізингу тощо), строк дії яких не закінчився, укладені між резидентами України з відповідною забороненою іноземною релігійною організацією, а також з юридичними особами, власником, учасником, акціонером яких вона є, припиняються достроково.

4. Запроваджена заборона іноземних релігійних організацій поширюються на самі релігійні організації безпосередньо, а також на будь-які юридичні особи, учасниками (засновниками, акціонерами тощо) яких є такі іноземні релігійні організації.

5. Зв'язки та (або) контакти релігійних організацій (в тому числі релігійних громад), будь-яких юридичних осіб приватного права з іноземними релігійними організаціями, діяльність яких заборонена на території України, не допускаються крім випадків, коли вони здійснюються за наявності індивідуального погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії.

Для отримання індивідуального погодження особа, яка планує міжнародні зв'язки та (або) контакти з іноземною релігійною організацією, діяльність якої заборонена на території України звертається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії з заявою. До заяви додається інформація з поясненням необхідності зв'язків та (або) контактів з іноземною релігійною організацією, діяльність якої заборонена на території України, інші відомості, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання індивідуального погодження на міжнародні зв'язки та (або) контакти з іноземною релігійною організацією, діяльність якої заборонено на території України, та порядок моніторингу зв'язків та контактів з іноземною релігійною організацією, діяльність якої заборонено на території України, затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. Релігійна організація не може мати керівний центр (управління) за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та/або тимчасово окупувала частину території України, а також входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої заборонена на території України.

ПРИКІНЦЕВІ І ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №25, ст. 283):

в статті 7 частину третю викласти в новій редакції:

«На інші організації, утворені за релігійною ознакою, а також на організації, які втратили статус релігійної організації відповідно до Закону, дія цього Закону не поширюється.»;

в статті 8, частині третій після слів «за її межами релігійним центрам (управлінням)» додати слова «крім іноземних релігійних організацій, діяльність яких заборонена на території України відповідно до Закону,»;

статтю 16 доповнити новою частиною шостою:

«У випадках, встановлених законом, діяльність релігійної організації припиняється з моменту набрання чинності відповідним законом.»;

статтю 17 доповнити новою частиною третьою:

«Культова будівля і майно, які є державною власністю, не можуть використовуватись або передаватись у користування релігійним організаціям, діяльність яких, в тому числі в частині застосування назв, найменувань релігійних організацій, суперечить Закону.»;

відповідно, частини третю-десяту вважати частинами четвертою-одинадцятою;

статтю 24 доповнити частиною третьою такого змісту:

«Міжнародні зв'язки та контакти релігійних організацій з іноземними релігійними організаціями, діяльність яких заборонена на території України відповідно до Закону, допускаються за наявності індивідуального погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, та підлягають моніторингу в порядку, встановленому законодавством.»

У зв'язку з цим частину третю – четверту вважати частинами четвертою – п'ятою.

3. Релігійні організації зобов'язані привести свої назви, найменування у відповідність до вимог цього Закону впродовж 6 місяців від дати набрання чинності цим Законом.

Діяльність релігійних організацій, які впродовж встановленого цим пунктом строку не приведуть свої назви, найменування у відповідність до вимог цього Закону, припиняється.

Релігійні організації, які впродовж встановленого цим пунктом Закону строку не привели свою діяльність, свої назви, найменування у відповідність до вимог цього Закону, втрачають статус релігійної організації з дня, наступного за днем завершення вказаного строку. Втрата статусу релігійної організації включає в себе в тому числі припинення застосування пільг, привілеїв та податкових режимів, встановлених спеціальним законодавством для релігійних організацій.

4. Установи релігійної організації, будь-які інші юридичні особи, найменування яких не відповідає вимогам цього Закону, зобов'язані привести свої найменування у відповідність до вимог цього Закону впродовж 6 місяців від дати набрання чинності цим Законом.

5. По завершенні періоду в 60 днів від дати набрання чинності цим законом достроково припиняють дію договори оренди державного або комунального майна, укладені з релігійними організаціями, юридичними особами, діяльність або назви, найменування яких суперечать цьому закону.

6. Державні реєстратори юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань через шість місяців з дня набрання чинності цим законом припиняють вчинення реєстраційних дій стосовно юридичних осіб, які використовують в своїх найменуваннях слово «православний» або «православна» у відповідних відмінках, крім випадків:

а) надання документів на зміну найменування юридичної особи щодо виключення з найменування слова "православний або "православна";

б) надання разом з документами, що подаються для державної реєстрації, рішення керівного органу Православної Церкви України, яким юридичній особі надається право на використання слова «православний» або

«православна» у відповідних відмінках у власному повному або скороченому найменуванні юридичної особи;

в) якщо учасником, засновником юридичної особи є релігійна організація, яка у канонічних та організаційних питаннях підлегла Православній Церкві України, про що зазначено в статуті такої релігійної організації.

г) подання документів про припинення юридичної особи в результаті її ліквідації.

7. Кабінету Міністрів України впродовж трьох місяців:

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про скасування податкових та інших пільг, виключення з реєстрів неприбуткових організацій, застосування реєстраторів розрахункових операцій релігійними організаціями, іншими юридичними особами, які не привели свою діяльність, назви, найменування, у відповідність до вимог цього Закону, або діяльність яких припиняється відповідно до цього Закону;

розпочати встановлені законодавством процедури повернення державного майна з тимчасового користування релігійних організацій, діяльність яких не відповідає вимогам цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність до вимог цього Закону.

Голова

Верховної Ради України

Р. СТЕФАНЧУК

